

NEJEDNAKOSTI U PRISTUPU OBRAZOVANJU ODRASLIH IZRAŽENIJE U HRVATSKOJ NEGO U EU

Nova analiza pokazuje potrebu za mjerama za bolje uključivanje skupina u nepovoljnom položaju u obrazovanju odraslih

Iako je već poznato da je stopa sudjelovanja u obrazovanju odraslih u Hrvatskoj niska (4,4% u 2022. u odnosu na EU prosjek od 11,9%), nova analiza Mreže *Cjeloživotno učenje za sve* pokazuje kako su nejednakosti u pristupu obrazovanju odraslih u Hrvatskoj izraženije nego na razini EU. Među skupinama koje vrlo rijetko sudjeluju u obrazovanju odraslih u Hrvatskoj su starije osobe, osobe s nižom razinom obrazovanja, zaposlenici srednjeg i nižeg ranga, osobe koje nisu zaposlene te stanovnici ruralnih i rjeđe naseljenih područja. Mreža je izradila preporuke za javne politike za povećanje udjela polaznika obrazovanja odraslih, posebice iz skupina u nepovoljnom položaju te preporuke za unaprijeđenje podrške polaznicima s nižim temeljnim vještinama u svrhu jednostavnijeg praćenja i uspješnog dovršavanja programa obrazovanja odraslih. Analiza i preporuke dostupne su na stranici: <https://www.obrazovanjezasve.hr/objava-preporuka-mreze/>.

Mreža *Cjeloživotno učenje za sve*, koja okuplja 60 stručnjaka, provodi najveću inicijativu za sustavno bavljenje obrazovnim nejednakostima u Hrvatskoj kroz sve razine i sektore obrazovanja – od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja do visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih.

Istraživanje Mreže u području obrazovanja odraslih pokazalo je da postoje prepreke znatnijem sudjelovanju u obrazovanju odraslih među kojima su financije jedna od glavnih prepreka za pristup obrazovanju odraslih. Problem je također nedostupnost ili manji izbor programa u rjeđe naseljenim i ruralnim sredinama. Među ostalim, uočen je i izostanak sustavnog i učinkovitog informiranja o mogućnostima obrazovanja odraslih. Dugotrajno nezaposlene i neaktivne osobe poput onih izvan gusto naseljenih područja rjeđe su informirane o svim obrazovnim mogućnostima. Zakon o obrazovanju odraslih iz 2021. godine otvara nove mogućnosti za rješavanje ovih problema. To se odnosi, prije svega, na fleksibilniji pristup koji omogućuje priznavanje znanja stečenog neformalnim učenjem. Jedna od opcija je implementacija kraćih programa za stjecanje mikro kvalifikacija. Nove mogućnosti javnog financiranja otvaraju se korištenjem vaučera za različite oblike obrazovanja.

Mreža *Cjeloživotno učenje za sve* uvažila je sve pozitivne promjene i razradila detaljan prijedlog preporuka u obliku ciljeva i konkretnih mjera namijenjenih jednostavnijem pristupu obrazovanju odraslih, posebice za skupine u nepovoljnom položaju. Neke od njih se direktno nadovezuju na osnovne hrvatske strateške dokumente u obrazovanju. Ključni su sljedeći ciljevi:

- unaprijediti dostupnost programa u rjeđe naseljenim i geografski izoliranim sredinama
- omogućiti potporne mehanizme koji bi umanjili prepreke nastale konfliktom obiteljskih obaveza i obrazovnih aktivnosti (posebno kod polaznica s malom djecom)
- unaprijediti zakonski okvir u području rada s ciljem generalnog poticanja obrazovanja odraslih

- poboljšati informiranje javnosti o važnosti obrazovanja odraslih s naglaskom na skupine u nepovoljnom položaju
- povećati fleksibilnost osnovnoškolskog obrazovanja izradom novog kurikuluma za odrasle i poticati provođenje programa za jačanje temeljnih vještina za odrasle
- unaprijediti savjetodavnu funkciju u sustavu obrazovanja odraslih i proširiti njen doseg na što širi krug organizacija
- unaprijediti kompetencije nastavnog osoblja u ustanovama za obrazovanje odraslih za rad sa skupinama u nepovoljnom položaju
- razviti institucionalne strategije za bolju komunikaciju s različitim polaznicima (s obzirom na raznoliku ponudu)
- unaprijediti fleksibilnost, relevantnost i dostupnost programa obrazovanja odraslih.

Ovim preporukama će se obrazovanje odraslih uklopiti u nastojanje da čitav obrazovni sustav bude pravičniji i da pruži jednake šanse svim skupinama i pojedincima u procesu cjeloživotnog učenja. Cilj preporuka je potaknuti prilagodbu institucionalnog okvira i djelovanja svih obrazovnih dionika prema ostvarivanju jednakosti i dobrobiti u obrazovanju.

Rezultati istraživanja i preporuke bit će predstavljene i na [završnoj konferenciji Mreže](#), 26. listopada 2023. u Zagrebu.

O Mreži Cjeloživotno učenje za sve

Mreža Cjeloživotno učenje je financirana u sklopu projekta „Tematska mreža Cjeloživotno obrazovanje dostupno svima“, čiji je nositelj Institut za razvoj obrazovanja (Prilaz Gjure Deželića 30, 10000 Zagreb, +385 1 4555151, iro@iro.hr). Projekt je sufinanciran sredstvima Europske unije iz Europskog socijalnog fonda (85%) i sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske (15%). Ukupna vrijednost projekta iznosi 470.217,35 EUR (3.542.852,64 HRK), a razdoblje provedbe projekta je od 29.10.2020. do 29.10.2023.

Koordinator Mreže Cjeloživotno učenje za sve je Institut za razvoj obrazovanja. Temeljni članovi Mreže su: Institut za razvoj obrazovanja, Akademija za politički razvoj, Forum za slobodu odgoja, Hrvatska udruga za ranu intervenciju u djetinjstvu, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Nansen dijalog centar, Pučko otvoreno učilište Zagreb, Udruga gradova u Republici Hrvatskoj, Udruga roditelja „Korak po korak“ i Udruga za razvoj visokoga školstva „Universitas“. Pridruženi članovi Mreže su: Kompetencijska mreža ICT-AAC, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilišni savjetovanišni centar Sveučilišta u Rijeci, Mreža mladih Hrvatske, Hrvatsko andragoško društvo, Kuća ljudskih prava Zagreb, GOOD inicijativa,; Udruga SIDRO, Udruga roditelja djece s oštećenjem vida i dodatnim poteškoćama u razvoju „OKO“, Pučko otvoreno učilište „Korak po korak“, Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH, Ambidekster klub, te Romski resursni centar.

Sadržaj priopćenja isključiva je odgovornost Instituta za razvoj obrazovanja kao nositelja projekta.

Institut za razvoj obrazovanja /
Institute for the Development of Education
Prilaz Gjure Deželića 30, HR - 10000 Zagreb, Croatia
t: +385 1 4555 151 / +385 1 4817 195
f: +385 1 4555 150
iro@iro.hr / www.iro.hr